

ACFC/SR/IV(2017)002
/Annexes – Azerbaijani language version/

**Fourth Report submitted by Azerbaijan pursuant to Article 25,
paragraph 2 of the Framework Convention for the Protection of
National Minorities**

(Received on 10 January 2017)

Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonları üzrə əhalinin milli tərkibi, nəfər
(əhalinin 2009-cu il siyahıyaalınmasının məlumatlarına əsasən)

Şəhər və rayonların adları	Cəmi əhali	o cümlədən:																	
		Avar	Azərbaycanlı	Erməni	Gürcü	Xınalıq	Kürd	Qrız	Ləzgi	Rus	Saxur	Talış	Tat	Tatar	Türk	Udin	Ukraynalı	Yəhudi	Digər millətlər
Azərbaycan Respublikası - c ə m i	8922447	49838	8172809	120306	9912	2233	6065	4344	180324	119307	12289	111996	25218	25911	37975	3821	21509	9084	9506
<i>o cümlədən:</i>																			
Bakı şəhəri - c ə m i	2045815	296	1848107	104	2226	-	185	1	24868	108525	32	1048	307	25171	2081	41	21071	6056	5696
<i>o cümlədən:</i>																			
Bineqədi rayonu	238531	35	221057	7	280	-	22	-	2773	8382	5	44	36	2359	128	1	2272	522	608
Qaradağ rayonu	107358	4	99359	8	22	-	5	-	2680	2669	5	42	5	1137	39	-	1150	41	192
Xəzər rayonu	168732	4	158428	17	21	-	3	-	1738	6041	-	22	-	1375	29	1	768	52	233
Səbail rayonu	90238	26	78647	20	148	-	4	-	1517	6305	1	65	12	1042	272	-	1397	307	475
Sabunçu rayonu	220496	10	203430	13	28	-	18	-	2377	9987	-	49	8	2611	29	-	1139	276	521
Suraxanı rayonu	196608	15	180179	14	44	-	4	-	3454	7804	4	65	3	2992	49	5	1349	166	461
Nərimanov rayonu	161162	35	144110	3	271	-	24	-	1281	10011	4	86	21	1698	288	4	2180	471	675
Nəsimi rayonu	208132	15	184592	5	382	-	6	-	1270	13637	-	81	132	2661	290	6	2587	1787	681
Nizami rayonu	177786	47	154701	5	249	-	37	-	2802	13447	4	197	39	2691	138	4	2305	532	588
Xətai rayonu	244841	56	214172	10	474	-	48	1	3901	17364	9	259	41	3386	445	12	2941	915	807
Yasamal rayonu	231931	49	209432	2	307	-	14	-	1075	12878	-	138	10	3219	374	8	2983	987	455
Abşeron iqtisadi rayonu - c ə m i	513971	32	505309	12	36	-	36	14	4152	2670	8	543	111	176	310	1	109	92	360
<i>o cümlədən:</i>																			
Xızı rayonu	14731	-	14596	-	-	-	-	-	16	27	-	-	5	3	68	-	-	-	16
Abşeron rayonu	189794	5	188252	4	7	-	27	-	648	500	-	68	10	57	63	-	15	32	106
Sumqayıt şəhəri	309446	27	302461	8	29	-	9	14	3488	2143	8	475	96	116	179	1	94	60	238
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu - c ə m i	1172576	9	1166694	47	49	-	1119	-	65	1596	1	11	-	101	2427	4	84	25	344
<i>o cümlədən:</i>																			
Gəncə şəhəri	313249	6	311813	6	21	-	31	-	47	895	1	-	-	52	210	4	37	22	104
<i>o cümlədən:</i>																			
Kəpəz rayonu	168691	4	167731	3	15	-	10	-	34	599	1	-	-	42	156	4	27	6	59
Nizami rayonu	144558	2	144082	3	6	-	21	-	13	296	-	-	-	10	54	-	10	16	45

Şəhər və rayonların adları	Cəmi əhali	o cümlədən:																	
		Avar	Azərbaycanlı	Erməni	Gürcü	Xınalıq	Kürd	Qrız	Ləzgi	Rus	Saxur	Talış	Tat	Tatar	Türk	Udin	Ukraynalı	Yəhudi	Digər millətlər
Qazax rayonu	89377	-	88999	4	3	-	100	-	-	46	-	-	-	-	177	-	1	1	46
Ağstafa rayonu	80222	-	79490	6	11	-	68	-	-	85	-	-	-	5	494	-	5	1	57
Tovuz rayonu	157875	-	157599	4	2	-	-	-	-	76	-	6	-	4	157	-	8	-	19
Şəmkir rayonu	191428	1	190432	5	6	-	22	-	2	139	-	-	-	18	762	-	10	-	31
Gədəbəy rayonu	93719	-	93573	2	-	-	1	-	-	133	-	-	-	2	-	-	-	-	8
Daşkəsən rayonu	32694	-	32644	9	-	-	8	-	1	25	-	-	-	3	1	-	2	-	1
Samux rayonu	53708	-	52572	4	1	-	753	-	2	40	-	-	-	8	292	-	3	-	33
Göygöl rayonu	57191	1	57071	5	3	-	34	-	5	33	-	5	-	2	4	-	3	1	24
Goranboy rayonu	94244	1	93654	2	2	-	102	-	5	107	-	-	-	7	330	-	14	-	20
Naftalan şəhəri	8869	-	8847	-	-	-	-	-	3	17	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu - c ə m i	565983	49477	460826	16	7545	-	47	-	28397	780	12246	12	2	54	1365	3774	29	85	1328
<i>o cümlədən:</i>																			
Balakən rayonu	89827	23874	65349	2	38	-	-	-	91	128	34	1	-	11	28	-	4	-	267
Zaqatala rayonu	118228	25578	80476	1	59	-	-	-	50	233	11203	2	-	11	303	-	5	-	307
Qax rayonu	53259	9	43946	7	7447	-	-	-	253	67	1008	-	-	7	64	1	5	-	445
Şəki şəhəri	170733	14	163092	2	-	-	26	-	7152	121	1	1	-	10	26	2	6	-	280
Oğuz rayonu	40284	2	34296	1	-	-	21	-	4831	142	-	1	-	5	805	74	1	85	20
Qəbələ rayonu	93652	-	73667	3	1	-	-	-	16020	89	-	7	2	10	139	3697	8	-	9
Lənkəran iqtisadi rayonu - c ə m i	824018	2	712933	3	4	-	14	-	22	554	-	110312	-	36	41	-	36	1	60
<i>o cümlədən:</i>																			
Astara rayonu	96230	-	57932	1	1	-	-	-	2	63	-	38207	-	5	-	-	4	-	15
Lənkəran şəhəri	205726	1	151217	-	1	-	14	-	10	281	-	54125	-	13	17	-	22	-	25
Lerik rayonu	74522	-	72228	-	-	-	-	-	-	11	-	2281	-	1	-	-	-	-	1
Yardımlı rayonu	58073	-	58067	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Masallı rayonu	197147	1	181353	-	1	-	-	-	3	74	-	15675	-	11	18	-	4	-	7
Cəlilabad rayonu	192320	-	192136	2	-	-	-	-	7	122	-	24	-	6	6	-	6	1	10
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu - c ə m i	488741	10	330138	7	14	2233	603	4329	113484	967	1	48	24761	216	7881	-	53	2798	1198
<i>o cümlədən:</i>																			
Qusar rayonu	87857	1	7956	1	-	20	-	11	79629	87	-	2	6	8	102	-	7	3	24

Şəhər və rayonların adları	Cəmi əhali	o cümlədən:																	
		Avar	Azərbaycanlı	Erməni	Gürcü	Xınalıq	Kürd	Qrız	Ləzgi	Rus	Saxur	Talış	Tat	Tatar	Türk	Udin	Ukraynalı	Yəhudi	Digər millətlər
Xaçmaz rayonu	159245	5	115811	2	7	36	603	3540	24688	643	1	36	9108	131	4165	-	28	90	351
Quba rayonu	152452	1	120774	2	5	2177	-	778	8952	135	-	10	13880	63	2159	-	13	2705	798
Şabran rayonu	51533	2	48254	1	-	-	-	-	65	31	-	-	1766	8	1390	-	2	-	14
Siyəzən rayonu	37654	1	37343	1	2	-	-	-	150	71	-	-	1	6	65	-	3	-	11
Aran iqtisadi rayonu - c ə m i	1796403	8	1771670	13	12	-	246	-	582	1500	1	11	30	111	21784	1	72	12	350
<i>o cümlədən:</i>																			
Göyçay rayonu	109018	2	108512	1	1	-	-	-	396	62	-	-	-	7	18	-	4	1	14
Beyləqan rayonu	86192	-	84061	2	-	-	-	-	1	47	-	6	-	24	2036	-	3	-	12
Ağcabədi rayonu	121707	-	121584	-	-	-	18	-	-	31	-	-	-	1	4	-	4	-	65
Bərdə rayonu	141646	-	141485	1	-	-	-	-	-	48	-	-	-	5	97	-	5	-	5
Neftçala rayonu	79525	-	79411	-	2	-	-	-	-	98	-	-	-	1	-	-	-	-	13
Biləsuvar rayonu	87508	-	87455	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	2	1	-	4	-	2
Salyan rayonu	121871	-	121700	-	-	-	9	-	2	57	-	1	-	2	93	-	2	-	5
Yevlax şəhəri	117803	-	117176	2	-	-	210	-	7	88	-	-	-	4	294	1	5	6	10
Mingəçevir şəhəri	96304	6	95700	2	6	-	7	-	52	413	1	1	-	38	16	-	20	1	41
Ağdaş rayonu	98599	-	98388	1	2	-	-	-	105	49	-	-	-	4	31	-	3	-	16
Ucar rayonu	78135	-	78076	2	-	-	-	-	3	38	-	-	-	1	1	-	2	-	12
Zərdab rayonu	52870	-	52846	-	-	-	-	-	1	19	-	-	-	1	-	-	-	-	3
Kürdəmir rayonu	103860	-	103453	2	-	-	-	-	1	39	-	1	-	8	334	-	6	2	14
İmişli rayonu	114183	-	114103	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-	1	-	-	3	1	5
Saatlı rayonu	92572	-	76774	-	-	-	-	-	1	89	-	-	-	3	15679	-	5	-	21
Sabirabad rayonu	151713	-	148571	-	1	-	2	-	3	81	-	2	-	-	3042	-	2	-	9
Hacıqabul rayonu	65837	-	65526	-	-	-	-	-	10	33	-	-	30	5	134	-	2	-	97
Şirvan şəhəri	77060	-	76849	-	-	-	-	-	-	194	-	-	-	4	4	-	2	1	6
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu - c ə m i	610186	2	499447	110295	2	-	30	-	32	187	-	6	-	20	131	-	15	3	16
<i>o cümlədən:</i>																			
Cəbrayıl rayonu	70585	2	70546	1	1	-	-	-	1	19	-	5	-	3	2	-	2	-	3
Füzuli rayonu	115495	-	115439	1	-	-	-	-	7	31	-	-	-	5	2	-	3	1	6
Ağdam rayonu	175577	-	175477	1	-	-	-	-	15	63	-	-	-	7	4	-	5	1	4
Tərtər rayonu	97270	-	74130	23051	-	-	27	-	-	52	-	-	-	3	-	-	4	1	2

Şəhər və rayonların adları	Cəmi əhali	o cümlədən:																	
		Avar	Azərbaycanlı	Erməni	Gürcü	Xınalıq	Kürd	Qrız	Ləzgi	Rus	Saxur	Talış	Tat	Tatar	Türk	Udin	Ukraynalı	Yəhudi	Digər millətlər
Xocalı rayonu	26047	-	13028	12929	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	81	-	-	-	-
Şuşa rayonu	28560	-	27364	1140	1	-	3	-	4	4	-	-	-	2	41	-	1	-	-
Xocavənd rayonu	41599	-	12007	29583	-	-	-	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Xankəndi şəhəri	55053	-	11456	43589	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu - c ə m i	224848	2	212467	9794	1	-	1966	-	10	86	-	2	-	3	499	-	5	5	8
<i>o cümlədən:</i>																			
Kəlbəcər rayonu	80769	2	70895	9794	1	-	38	-	1	33	-	1	-	-	1	-	1	-	2
Laçın rayonu	69087	-	66671	-	-	-	1914	-	3	28	-	1	-	2	464	-	-	1	3
Qubadlı rayonu	35630	-	35613	-	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	2	-	1
Zəngilan rayonu	39362	-	39288	-	-	-	14	-	5	12	-	-	-	1	34	-	2	4	2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu - c ə m i	281583	-	268509	9	23	-	498	-	8700	2341	-	-	6	12	1352	-	13	7	113
<i>o cümlədən:</i>																			
Qobustan rayonu	40112	-	39932	1	-	-	-	-	1	58	-	-	-	2	107	-	-	-	11
İsmayıllı rayonu	79330	-	68448	3	-	-	498	-	8076	2024	-	-	-	7	194	-	9	7	64
Ağsu rayonu	70536	-	69779	4	2	-	-	-	536	24	-	-	-	1	172	-	2	-	16
Şamaxı rayonu	91605	-	90350	1	21	-	-	-	87	235	-	-	6	2	879	-	2	-	22
Naxçıvan Muxtar Respublikası - c ə m i	398323	-	396709	6	-	-	1321	-	12	101	-	3	1	11	104	-	22	-	33
<i>o cümlədən:</i>																			
Naxçıvan şəhəri	82552	-	82392	-	-	-	3	-	-	55	-	3	-	1	72	-	10	-	16
Şərur rayonu	102282	-	100987	-	-	-	1238	-	-	18	-	-	-	2	27	-	5	-	5
Babək rayonu	62886	-	62857	1	-	-	-	-	12	10	-	-	1	1	1	-	-	-	3
Ordubad rayonu	45049	-	45022	5	-	-	-	-	-	11	-	-	-	2	3	-	4	-	2
Culfa rayonu	41195	-	41182	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	1	-	3	-	5
Kəngərli rayonu	27597	-	27517	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şahbuz rayonu	22746	-	22740	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Sədərək rayonu	14016	-	14012	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Yeni iş yerləri və müəssisələrin sayı

İllər	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I rüb
Ölkə üzrə yeni iş yerlərinin sayı, cəmi	94111	120355	109871	127315	115869	47965
ondan:						
Lənkəran şəhəri	1450	1938	2541	2995	2741	707
ondan daimi	1015	1340	2046	2329	2046	582
Astara rayonu	348	463	519	625	766	388
ondan daimi	348	463	425	618	511	378
Lerik rayonu	612	748	1203	1085	732	356
ondan daimi	298	324	341	779	460	297
Masallı rayonu	2220	4602	2975	2972	2128	752
ondan daimi	1183	3029	1828	2302	1872	690
Yardımlı rayonu	189	151	334	319	308	439
ondan daimi	189	151	297	319	308	439
Quba rayonu	1273	1478	1491	2013	1306	584
ondan daimi	916	968	833	1391	751	486
Qusar rayonu	1686	1518	782	1067	891	451
ondan daimi	523	539	500	758	645	408
Xaçmaz rayonu	1503	1480	1371	1774	1492	490
ondan daimi	1137	912	1176	1634	1351	474
Siyəzən rayonu	122	259	231	373	324	331
ondan daimi	122	259	231	373	324	331
Şabran rayonu	494	641	594	1121	680	417
ondan daimi	357	569	506	1006	619	405
Şəki şəhəri	1184	1246	1656	2090	1569	453
ondan daimi	1184	1246	1656	2090	1167	453
Balakən rayonu	1340	1174	1345	1220	713	434
ondan daimi	520	644	825	620	430	380
Qax rayonu	547	519	332	479	339	153
ondan daimi	381	449	328	479	326	153
Zaqatala rayonu	794	1166	1095	1476	1056	501
ondan daimi	714	1040	989	1401	1001	459
Ölkə üzrə yeni yaradılmış müəssisələrin sayı	5137	5417	7879	9130	6266	2045

Əyani ümumi təhsil müəssisələrinin və onlarda təhsil alan şagirdlərin tədris dili üzrə bölgüsü (tədris ilinin əvvəlinə)					
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Əyani ümumi təhsil müəssisələrinin sayı - cəmi	362	362	358	345	341
<i>onlarda tədris dili üzrə:</i>					
rus (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	344	338	335	329	325
<i>o cümlədən:</i>					
rus (bir dildə tədris olan məktəblər)	19	17	18	15	15
azərbaycan və rus	325	321	317	314	310
gürcü (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	12	12	11	10	10
<i>o cümlədən:</i>					
gürcü (bir dildə tədris olan məktəblər)	6	6	6	6	6
azərbaycan və gürcü	6	6	5	4	4
ingilis (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	5	8	9	5	5
<i>o cümlədən:</i>					
ingilis (bir dildə tədris olan məktəblər)	1	2	3	3	3
azərbaycan və ingilis	4	6	6	2	2
türk (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	1	4	3	1	1
<i>o cümlədən:</i>					
türk (bir dildə tədris olan məktəblər)	-	1	-	1	1
azərbaycan və türk	1	3	3	-	-
Şagirdlərin sayı - cəmi, nəfər	90396	91635	93359	98293	104288
<i>onlarda dillər üzrə təhsil alanlar:</i>					
rus (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	87421	87121	90472	95574	101592
<i>o cümlədən:</i>					
rus (bir dildə tədris olan məktəblər)	4342	3822	3952	5814	5938
azərbaycan və rus	83079	83299	86520	89760	95654
gürcü (iki və daha çox dildə tədris olan					

məktəblər daxil olmaqla), cəmi	1338	1249	1196	1152	1121
<i>o cümlədən:</i>					
gürcü (bir dildə tədris olan məktəblər)	803	748	719	672	659
azərbaycan və gürcü	535	501	477	480	462
ingilis (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	1439	1682	1407	1349	1371
<i>o cümlədən:</i>					
ingilis (bir dildə tədris olan məktəblər)	735	1082	1069	1236	1182
azərbaycan və ingilis	704	600	338	113	189
türk (iki və daha çox dildə tədris olan məktəblər daxil olmaqla), cəmi	198	1583	284	218	204
<i>o cümlədən:</i>					
türk (bir dildə tədris olan məktəblər)	-	1218	-	218	204
azərbaycan və türk	198	365	284	-	-
Ana dili bir fənn kimi öyrədilən şagirdlərin bölgüsü					
Cəmi, nəfər	33897	37103	38057	33516	27843
<i>o cümlədən:</i>					
talış	17797	20207	21260	18315	12922
ləzgi	13584	14536	14654	13020	13103
saxur	501	454	408	444	651
avar	1696	1572	1527	1527	838
udin	183	192	168	169	183
xınalıq	105	110	-	-	104
kürd	31	32	40	41	42

Əlavə 4

“Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa görə (Maddə 7. Tədris dili.) Azərbaycan Respublikasının təhsil müəssisələrində tədris dili dövlət dili – Azərbaycan dilidir. Bununla yanaşı, “Təhsil haqqında” Qanunda müxtəlif hallar nəzərə alınmaqla ümumi təhsil müəssisələrində Azərbaycan dili, Azərbaycan ədəbiyyatı, Azərbaycan tarixi və Azərbaycan coğrafiyası fənləri tədris olunmaqla tədrisin müvafiq dövlət təhsil standartları əsasında digər dillərdə də aparıla bilməsi ayrıca qeyd olunmuşdur. Ölkənin 337 ümumtəhsil məktəbində 103999 nəfər şagird rus dilində təhsil alır.

Bundan başqa, respublikada tədris gürcü dilində aparılan 10 ümumtəhsil məktəbi mövcuddur. Bu məktəblər Qax (7 məktəb), Zaqatala (2 məktəb) və Balakən (1 məktəb) rayonlarında fəaliyyət göstərir.

№	Rayon, məktəbin adı	bölmə	Cəmi şagirdlərin sayı	o cümlədən gürcü şagirdlərinin sayı
	Zaqatala rayonu			
1	Əliabad qəs. 1 №-li tam orta	Azərbaycan-gürcü	362	105
2	Mosul kənd tam orta	Azərbaycan-gürcü	408	135
		Cəmi:	770	240
	Qax rayonu			
1	Şəhər 2 №-li məktəb-lisey	Azərbaycan-gürcü-rus	859	103
2	Qax-İngiloy kənd tam orta	gürcü	138	138
3	Əlibəyli kənd tam orta	gürcü	187	187

4	Qaxbaş kənd 1 №-li tam orta	gürcü	73	73
5	Alatəmir kənd tam orta	gürcü	97	97
6	İngiloy Kötüklü kənd tam orta	gürcü	133	133
7	Meşəbaş kənd ümumi orta	gürcü	31	31
Cəmi:			1544	776
Balakən rayonu				
1	İtitala kənd tam orta	Azərbaycan-gürcü	343	119
Cəmi:			343	119
3 rayon üzrə cəmi:			2657	1135

Azərbaycan müxtəlif millətlərin və xalqların mehribanlıq və qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşadığı müstəqil dövlətdir.

Azərbaycanın bir sıra bölgələrini təmsil edən ümumtəhsil məktəblərində ləzgi, talış, ivrit, avar, saxur, udi, kürd, xınalıq dilləri tədris olunur. Təsdiq olunmuş tədris planına görə, bu dillərin hər birinin tədrisinə həftədə 2 saat vaxt ayrılır. Ləzgi dili I-IX, ivrit dili I-XI, digər dillər isə I-IV siniflərdə tədris olunur. Həmin dillərin əhatə dairəsi aşağıdakı kimidir:

- *Ləzgi dili (98 məktəb, 12325 şagird)*
- *Talış dili (225 məktəb, 19010 şagird)*
- *Avar dili (22 məktəb, 1489 şagird)*
- *Saxur dili (5 məktəb 492 şagird).*
- *Udi dili (3 məktəb 183 şagird).*
- *Kürd dili (2 məktəb 42 şagird).*
- *Xınalıq dili (1 məktəb 109 şagird).*
- *İvrit dili (1 məktəb 74 şagird).*

Beləliklə, respublika üzrə 357 ümumtəhsil məktəbində milli azlıqlara mənsub 33719 şagird öz ana dilini öyrənir.

Respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində oxuyan azsaylı xalqların uşaqları və onlara dərs deyən müəllimlər müxtəlif müsabiqələrdə, yarışlarda iştirak edirlər. Son 8 ildə keçirilən “Ən yaxşı müəllim” müsabiqəsində azsaylı xalqlardan olan müəllimlər də iştirak edib müsabiqə qalibi olmuşlar. Həmin dövr ərzində 12 nəfər avar, 7 nəfər talış, 5 nəfər ləzgi millətindən olan müəllim “Ən yaxşı müəllim” müsabiqəsinin qalibi olmuşlar.